

Skolelederens skriftlige beretning ved generalforsamlingen på Kolding Friskole, torsdag d. 22. marts 2018.

Indledning

”Vi kan ikke løse problemer ved at benytte den samme tænkning, som vi benyttede, da vi skabte problemerne” (Albert Einstein)

Med disse indgangsord vil jeg tage hul på årets beretning, idet jeg på den måde vil benytte denne lejlighed til at fastholde mig selv og os på den opgave vi har liggende foran os. Kolding Friskole vil igen i denne beretning blive beskrevet for alle de ting, som i den forgangne tid er lykkedes og som virker rigtig godt til gavn for elever, forældre og medarbejdere. Og det med god grund! Men det er helt centralt for mig at understrege, at vi sammen får talt med hinanden om, hvad der er god skole. Hvilken skole ønsker vi, at Kolding Friskole skal være fremadrettet? Hvad skal bevares og hvad skal forandres? Hvad ved vi om den fremtid vores børn og unge kommer til at stå i – og hvad bliver derfor helt afgørende vigtigt, at de bliver gode til at mestre. For det er kun på den måde, at de kan være med til løse de udfordringer og problemer, der er og som kommer. Og det er vores ansvar at lægge grundstenene for denne udvikling nu.

Det forgangne år – et tilbageblik

Siden vi sidst var samlet til en generalforsamling er der sket mange spændende ting på friskolen. Jeg vil her nævne nogle af disse ting:

I april sidste år tog vi for første gang i skolens historie imod til tidlig skolestart, - her kalder vi det for ”Frispirerne”. 20 skønne børn tog vores nyistandsatte Hestestald i brug og skabte liv og bevægelse i det gamle hus. Lars, Hanne og Kira var de gennemgående voksne, som havde lagt de konkrete planer for samværet og aktiviteterne. Det blev en rigtig god tid på mange måder, og vi kunne se, hvordan børnene trivedes og hurtigt blev trygge ved deres nye sted. Under opstarten i 0. klasse i august blev det yderligere tydeligt, at det var lykkedes at bygge denne bro til skolen – en vellykket glidende overgang. Erfaringerne blev indsamlet og danner nu grundlag for den næste runde med ”Frispirere”, som begynder på den anden side af påsken.

Vi havde en dejlig lejrskole på Allindelille Friskole nord for Ringsted på Sjælland i maj sidste år og tager afsted igen til maj, - denne gang til Gjessø syd for Silkeborg, hvor der ligger en lille friskole som vores under navnet Gjessøs Børn. Vi tager på lejrskole, fordi vi vil sammen med hinanden på andre måder end til hverdag og bygge bro mellem os alle sammen på friskolen. Et særkende ved den skole vi ønsker at være.

Året har været præget af afskedsstunder med mangeårige medarbejdere og kulturbærende personligheder. Jørgen Hausted, Christian Friborg, Lillian Skouboe og Bente Ryberg fik hver især sat deres tydelige præg på ånden, hverdagslivet og mennesker på Kolding Friskole. Tilsammen er langt mere end 100 års erfaring og anciennitet forsvundet ud af vores skole. En stund kan man godt tænke, - hvordan skal det hele dog gå uden dem og alt det de har stået for og bidraget med, - men også her viser det sig, at skønt de/i er savnet, så er ingen helt uundværlige. Endnu engang tusind tak for deres/jeres indsats, som har været afgørende for der, hvor Kolding Friskole er i dag!

Fælles temaugge under overskriften ”Min by – min historie” mundede ud i en fantastisk flot forestilling på Koldinghus i uge 7 før vinterferien. Ikke bare jeg, men mange af jer forældre har givet udtryk for begejstring over det samlede udtryk og aftryk vi her som skole får skabt sammen. Mangfoldigheden i vores fællesskab

kommer her til konkret udtryk for jer som forældre under forestillingen, men jeg kan også afsløre, at vore forskelligheder, som medarbejdere her bliver udfordret og udstillet. Det er en spændende, men også krævende arbejdsopgave, som her udspiller sig, fordi nogle medarbejdere trives med at tingene bliver til undervejs og lever fint med noget "kaos", mens andre trives med flere planer og mere kontrol. En forskel som vi vist alle kender fra mennesker vi skal samarbejde med eller bor sammen med.

Dialogen og samarbejdet mellem lærer, elev og forældre er fortsat krumtappen i vores arbejde, hvor efterårets skriftlige udtalelser i 3.-9. klasse fra alle lærere indgår som et væsentligt og systematisk redskab. De mange elevarbejder og produkter i forskellige fag indgår også i vores vurdering af elevens udvikling. Karakterer gives første gang i foråret i 8. klasse og herefter regelmæssigt som evalueringsværktøj bl.a. forud for tilmeldingen til ungdomsuddannelserne i 9. klasse. Vores ambition er naturligvis, at alle elever skal have de bedste forudsætninger for læring og udvikling. Vi lægger vægt på en meget bred vurdering af elevernes fremgang og udbytte gennem ikke blot timerne, men fx. også i frikvarterne, på motionsdagen, ved "Musik i Skoven" og i udstillingerne på skolen.

Siden sidste generalforsamling har vi sammen i bestyrelsen truffet beslutninger om at etablere en ny ledelsesstruktur på Kolding Friskole. 1. januar blev Theodor Klausen ansat i en helt ny stilling på skolen, som viceskoleleder med både undervisnings- og ledelsesopgaver. Og med Jane Lagonis ansættelse 1. marts som ny SFO-leder er der skabt et helt nyt ledelsesteam, som sammen skal stå i spidsen for Kolding Friskole fremadrettet. Det er dels et fokus på flere kræfter til at drive og vedligeholde skole og SFO og dels et fokus på ledelse af en fælles proces med overskrifter som udvikling, vision og fremtid. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige bestyrelsen stor tak for den tillid, der her er blevet vist mig og os omkring perspektiverne af disse beslutninger. Kolding Friskole bliver aldrig og må aldrig blive resultatet af en enkelt mands eller kvindes værk, men netop noget vi sammen skaber og udvikler. Det er disse beslutninger netop et udtryk for. Hvis ledelse mest bliver reaktion på det som sker og langt mindre aktion, så er chancen for at vi sammen lykkes efter min bedste overbevisning ikke så gode.

Der også siden sidst kommet andre nye ansigter i huset: Astrid er tiltrådt i efteråret med timer i Skovkanten, rengøringsopgaver og i de næste tre måneder også med timer omkring vores Frispirer i tidlig skolestart. Bethina trådte til, da vi desværre var nødt til sige farvel til Michael i oktober. Hun er bl.a. klasselærer for 5. klasse og har timer også i overbygningen. Vi sætter pris på jeres måde at gå til opgaverne på og oplever, at I allerede er en naturlig del af huset. En skole er i høj grad defineret af de mennesker og personligheder, som dagligt lægger kræfter og energi i det de gør og tænker sig en spiller på holdet.

Kommunikation

Jeg synes det er fantastisk spændende at arbejde på Kolding Friskole. Der er rigtig mange opgaver og udfordringer, - og en af dem, som jeg/vi vil have yderligere sigte på fremadrettet handler om kommunikation. Det bliver jævnligt meget tydeligt, at det er en opgave man ikke må underkende betydningen af. Fra jer som forældre er der af og til bemærkninger om mangel på information eller for upræcise informationer, - og nogen beskriver også at de er ved at drukne i informationer. Vi overvejer, hvordan vi kan spidse det til således, at det bliver bedre for alle. Vi overvejer om vi skal benytte en anden platform end Forældreintra eller om vi skal udsende flere informationer på en anden måde. Det vil der komme mere om i en nærmeste fremtid. Overordnet er det vigtigt at sige, at vi også vil lægge os i selen på dette område.

Trivsel og hverdag

Jeg vil fremhæve et par ting fra den årlige trivselsundersøgelse blandt skolens elever, som igen i år har været gennemført forud for generalforsamlingen. Trivselsmålingen vi gennemførte i slutningen af februar viste os, at elevernes trivsel generelt er rigtig høj. Undersøgelsen giver os et klart indblik i, hvordan eleverne opfatter deres egen trivsel og arbejdsindsats. Vi får deres syn på arbejdsmiljøet i klassen, på deres klassekammerater og på undervisningen. Samtidig med at jeg naturligvis er opmærksom på, at eleverne ikke fortæller os alt, glæder det mig meget at se disse resultater. Vi har grundlag for at sige, at vi har en rigtig god skole! Det er kun ganske få elever, der fortæller os om forhold, som ikke gode nok og dem tager vi naturligvis hånd om. Det sker som altid ved at klasselæreren følger op og undersøger det nærmere. Det er typisk forhold vi allerede kender til og som vi bl.a. også forsøger fælles at støtte op om som samlet medarbejderflok gennem vores faste punkt på faste lærer- og medarbejdermøder, – punktet hedder ”Klasserne rundt”.

Trivsel og samarbejde er også i fokus for medarbejderne, - og det får to helt konkrete udtryk i den allernærmeste fremtid. På et nyligt afholdt samarbejdsudvalgsmøde er det således besluttet at iværksætte en trivselsundersøgelse blandt alle medarbejdere for at kortlægge forholdene yderligere. Jeg gennemfører hvert år en MUS-samtale med alle medarbejdere, hvor væsentlige forhold omkring trivsel og motivation er på dagsordenen, men en egentlig undersøgelse har ikke været lavet i flere år og det sker altså så nu inden sommer. Et andet område, som har særlig bevågenhed lige nu er etableringen af et fælles pauserum for alle medarbejdere i huset. Det er vigtigt, at alle medarbejdere føler sig som en naturlig del af et hele – en samlet medarbejdergruppe, og derfor skal vi også have et fælles sted at mødes og være sammen i pauser m.m. Derfor kommer det nuværende lærerværelse til at se lidt anderledes ud inden så længe, og hvem ved måske får lokalet også et nyt navn!

Hverdagen på Kolding Friskole er fuld af liv og aktiviteter, - om det gælder undervisningen rundt omkring på skolen eller frikvartererne. Morgensamlingerne fungerer fortsat som et helt centralt bindeled mellem os alle og her manifesterer det forpligtende fællesskab sig dagligt. Fællessange, fødselsdagssang og fortællinger repræsenterer den ånd, som Kolding Friskole skal holde i hævd og værne om.

Vi ønsker at vores hverdagsliv med hinanden skal være præget af tryghed og nærvær, læring og leg. Det førte i årets løb til flere drøftelser blandt os som medarbejdere om rammen for brugen af mobiltelefoner og ipads i skoledagen, idet vi iagttog flere forhold, hvor vores vaner og adfærd med dette grej førte os væk fra nærværet med hinanden og forstyrrede vores opmærksomhed i undervisningen. Vi besluttede derfor, som I ved, at fastlægge fælles spilleregler herfor. Det var ikke lige populært hos alle, men de allerfleste af jer forældre har udtryk stor tilfredshed med denne beslutning, - og vi er glade for at vi traf den. Den hjælper ligesom andre fælles adfærdsregler efter vores mening til at styrke fællesskabet, nærværet og udbyttet af undervisningen.

I vores fælles hverdagsliv omkring skolen oplever vi en stigende tendens til, at I som forældre lidt oftere end tidligere beder jeres børn fri fra undervisning. Det er jeres ret og mulighed at gøre dette, og det handler både om fritagelse til ferier, men også om fri på enkeltdage med forskellige begrundelser og motiver. Et moderne familieliv stiller krav om fleksibilitet og frihed, men jeg vil gerne benytte anledningen her til at mane til opmærksomhed og besindighed på, hvordan vi benytter denne fleksibilitet og frihed. Der er naturligvis tale om en balancegang, men jeg tror det kræver, at vi tør tale åbent om det, således at det forpligtende fællesskab, som vi sammen hylder på Kolding Friskole vedbliver at være forpligtende. Således at alle skoledage er lige vigtige, - om det er såkaldt alm. skoledag, emneuge eller fastelavnsfest. Fordi et

forpligtende fællesskab kun for alvor lever, når vi alle bakker op og kommer afsted, fordi vi skal være her! Det er den samhørighed og forpligtethed, der i årevis har gjort det muligt fx at skabe den ene fantastiske julestue efter den anden. Det må vi minde hinanden om, og ikke tage alt for selvfølgeligt. Det er en værdi, vi vil udleve sammen!

Af meget gode grunde synes børnene, at det er dejligt at være i Skovkanten om eftermiddagen, - det afspejles også i de svar, vi har fået gennem trivselsundersøgelsen. Her er god voksenstøtte, valgmuligheder, traditioner og rutiner, som giver mange muligheder for det enkelte barn. Medarbejderne omkring Skovkanten lægger sig i selen for at skabe disse rammer og muligheder, - madlavning på bål, hårfletning, cykelværksted, hængekøjer i skoven og meget, meget mere. Det er tydeligt, at børnene hygger sig og kan få dette særlige rum, hvor de kan få lov at "slippe" lidt for alle de voksnes planer, - frirum! Jeg tænker tit, når jeg ser på dette, at jeg ville ønske, at mine egne børn havde haft disse omgivelser at vokse i. Jeg er sikker på, at det også samtidig er medvirkende til elevernes gode trivsel i skoletiden.

Nu er Jane klar til at tage fat omkring Skovkanten som SFO-leder efter en periode, hvor de enkelte medarbejdere her har løbet lidt ekstra stærkt og taget ansvar ifm. længerevarende sygdom blandt stampersonale. Kathrine har her løftet opgaven som tovholder og stedfortræder for Lillian på en meget flot og dygtig måde, - tak for det!

Økonomi og fremtid

Vores revisor vil lidt senere gennemgå regnskab og resultat for 2017. Jeg glæder mig ligesom alle andre over et pænt resultat et stykke over det budgetterede ikke mindst i et år med flere langtidssygemeldte medarbejdere og afslutninger af mangeårige medarbejdere med bl.a. feriepengeforpligtelse til følge.

En stor del af overskuddet fra 2017 og et budgetteret overskud for 2018 tænkes hensat til ombygning af "den gamle bygning" eller Skovrestauranten om man vil. Der ligger ingen konkrete planer kun mange gode ønsker – et spændende arbejde som medarbejderne sammen med den nye bestyrelse må kaste sig over inden så længe.

Vi har også konkrete mere kortsigtede ønsker til forbedringer på skolen idet vi i år bl.a. skal have udskiftes vinduerne i Keglebanen og have ny asfalt på skolegården.

Fri skole forpligter!

Under denne overskrift er det mit ønske at udpege noget af friskolens særlige DNA, - og dermed samtidig en væsentlig forklaring på, hvorfor vi lykkes, med det vi gør.

På en friskole må til stadighed stille os selv og hinanden spørgsmål som: Hvad er det vi vil sammen? Hvad er en god skole? Hvad er et godt børneliv? Og hvad er en god voksen? Når vi mødes næste år til generalforsamling har vi fået sat fuld gang i en proces med ønsket om at besvare disse og sikkert mange andre gode spørgsmål. Det er en proces, som skal inddrage os alle, - elever, forældre, medarbejdere, bestyrelse – fordi det her er noget vi vil sammen! Og derfor skal vi også udvikle det i samarbejde med hinanden og med forståelse for et fælles fokus.

"Børnene er det vigtigste" er overskriften på den bog jeg har genlæst i de sidste par uger. Bogen er skrevet af professor Steen Hildebrandt og giver mig rigtig god grund til overvejelser og refleksion omkring, hvad netop god skole er. En af hans pointer er, at kreativitet ikke er noget man lærer, det er noget man har med sig som barn, men som aflæres gennem bl.a. skoletiden, fordi vi ikke har fokus på det. Og hvis det er sandt,

så er det jo et vildt paradoks, når det man i dag efterspørger fra erhvervslivet og samfundet generelt netop er veluddannede borgere, som kan være innovative og kreative?

Her kommer vi ind i billedet, når vi som friskole holder fast i muligheden til og perspektiverne ved at give børn lov til at være børn, - med mange frirum til udfoldelse igennem såvel skole som SFO. Det er bl.a. derfor, at der igennem alle skolens leveår har været et stærkt fokus på det musik-kreative på Kolding Friskole.

Friskolen skal være håbets skole, - hvor trygheden er så stor, at vi tør vove noget og sætte os selv i spil med risikoen for at fejle. Vi skal turde åbne os mod omverdenen, - både den nære og den fjerne, - og invitere den indenfor, som de medborgere vi hver især er. Det er bl.a. perspektivet, når vi i maj-måned får besøg af en flok elever fra Island og genbesøger dem i september, når vi med 9. klasse tager til Stykkisholmur, venskabsby med Kolding. Det er derfor vi igen forsøger at etablere et europæisk samarbejde med skoler gennem det program, der hedder Erasmus+, således at vi kan udveksle med lærere og pædagoger i Europa og lære nyt om os selv og vores praksis.

Vi skal fortsat synge rigtig mange sange sammen, fordi som Benny Holst skriver i sin sang til sin bedstemor Julie: "Det er nemmest at holde et folk i skak, som slet ingen sange har!". Hos os skal fortællinger fortsat have en central plads i klassen og i fællesskabet. Her skal vi huske at holde fast i de årelange erfaringer, der viser, at vi sagtens kan stå mål med resultaterne på andre skoler, fordi vi gør, som vi gør. Det er måske netop i kraft af dette fokus, at det går vores elever så godt, som det gør!

Det er vel kun på den måde, at vi kan komme tættere på det, som jeg indledningsvist citerede Albert Einstein for og som skal have vores fælles opmærksomhed i den kommende tid:

"Vi kan ikke løse problemer ved at benytte den samme tænkning, som vi benyttede, da vi skabte problemerne"

Tak!

Afslutningsvis skal der lyde en stor tak til bestyrelsen for samarbejdet gennem det forgangne år. To pladser bliver nu ledige, og de sidste fra den bestyrelse, der var med til at ansætte mig træder nu ud. Stor tak for indsatsen til jer Kenni og Jørn. I har gjort den berømte forskel og sat præg på skolens drift og udvikling, - om lidt skal vi vælge nye ind på jeres pladser. Tak for opmuntringer og skulderklap – men også tak for en ærlig kritik på sin rette plads!

Særlig tak til Anni for en enorm indsats i overtagelsen af opgaven på kontoret efter Bente, - det har du klaret strålende og jeg er meget tryk og glad for at have dig ved min side.

Endeligt er det vigtigt for mig i aften at fremhæve og anerkende den store, daglige indsats alle medarbejdere leverer på Kolding Friskole. Jeg får selv et tydeligt indtryk af det gennem besøg i klasserne og i Skovkanten og gennem samtaler med medarbejderne, - men mange af jer forældre giver også udtryk for glæde og begejstring over medarbejdernes indsats. Og så er der ikke at forglemme rigtig mange børn, der nævner jeres værdifulde indsats bl.a. i trivselsmålingerne. En indsats som både ses og mærkes såvel i som udenfor undervisningen. Tak til hver enkelt af jer!

22.03.18.Anders Johansen